

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
18. JAN.
1996

Letnik 51
Štev. 3 (2842)

Cena 10 šil.

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Manjšinski mandat: veliko predlogov, a daleč od rešitve

Razprava o zastopstvu koroških Slovencev v koroškem deželnem zboru se je zadnje dni ponovno razplamtela. Pri tem pa je treba čisto suhoparno ugotoviti, da se pričakovanja Enotne liste (zajamčeni mandat) in predstave oz. koncepti posameznih deželnozbornih strank tako močno razlikujejo med seboj in se tako temeljito razhajajo, da trenutno o kaki skupni predstavi, kaj šele o prvih zametkih soglasja, sploh ne moremo govoriti. Edini skupni imenovalec, ki je opazen, je pripravljenost, da se Slovencem nudi možnost vstopa v deželni zbor.

Jasno je tudi, da brez tristranskega soglasja v tem vprašanju ne bo šlo. To pomeni, da nobena

od deželnozbornih strank ne bo hotela oz. ne bo mogla na lastno roko ukreniti česar koli. In kdor pozna koroške politične navade in šege, ve, da bo svobodnjakom pripadla odločilna vloga.

Konec za 37. mandat

Svobodnjaški klubski predsednik v deželnem zboru Strutz je Slovenskemu vestniku dejal, da so svobodnjaki odločno in pribito proti spremembi sedanjega števila sedežev v deželnem zboru, sploh pa, da bi 37. mandat avtomatično dobili Slovenci. Pristavil pa je, da mora po mnenju njegove stranke biti manjšina zastopana v deželnem zboru in si zato lahko svobodnjaki predstavljajo posebno

ureditev, ki pa mora biti ločena od ostalih pravnih in ustavnih vprašanj v zvezi s Slovenci.

Svobodnjaški model predvideva splošno znižanje procentne klavzule za vstop v deželni zbor na 5 %. Posebej za slovensko stranko naj sedanja ureditev volilnih okrožij ne bi veljala, ampak bi zanjo vsa Koroška bila eno volilno okrožje, v katerem naj bi dosegla potrebno število glasov oz. mandat. Strutz je tožil, da do danes ne pozna tozadevnih slovenskih predstav oz. želja, je pa za to, da bi jih Slovenci tolmačili v ustavnem pododboru deželnega zbora.

Za svobodnjake ne prideta v poštev ne virilni mandat, ker nima (Nadaljevanje na zadnji strani)

Hude posledice snežnih padavin

Snežne padavine so povzročile ogromno škode v gozdovih.

Več na strani 4.

Odločitev ni bila tako nesebična

V torek, 23. januarja, bosta Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza podelila letošnjo Tischlerjevo nagrado Zvezi slovenskih izseljencev. Na svoji zadnji seji so izseljenci obravnavali podelitev in po daljši razpravi soglasno brez sklepa, kot je dejal predsednik Partl, sklenili, da sprejmejo odličje.

Diskusija se je vnela ob dejstvu, da je lansko Tischlerjevo nagrado podeljeno v 50. letu po zlomu nacizma, dobila oseba, ki je aktivno sodelovala v vojaških formacijah slovenskih domobrancev in s tem

na strani kolaboracije z nacistično Nemčijo, ki je leta 1942 začela na Koroškem uresničevati politiko etničnega čiščenja in je aprila istega leta pregnala nad 300 slovenskih družin z njihovih domov.

Partl je uredništvu Slovenskega vestnika dejal, da ostro odklanja kolaboracijo in da s prejemnikom lanske Tischlerjeve nagrade noče imeti nobenega opravka. Če slovenska medvojna desnica ni mogla sodelovati s partizani, je bila dolžna, da bi se bila posebej borila proti nacizmu, je poudaril predsednik slovenskih izseljencev.

Zveza slovenskih izseljencev se je za prevzem nagrade odločila zato, ker je zbirna in frontovska organizacija, ki združuje ljudi najrazličnejših svetovnonazorskih usmeritev in bi odklonitev pomenila ponovne razpoke med nami. Zveza slovenskih izseljencev pa hoče in mora vplivati na skupnost. Iz tega je razbrati, da odločitev le ni bila tako nesebična in neproblematična, ampak so nekateri odborniki odprto grozili s svojim odstopom.

Franc Wakounig

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

obveščam, da bo
v soboto, 20. 1. 1996,
s pričetkom ob 13.30

redni občni zbor

v hali 5 (Messezentrum, dvorana 1)
v Celovcu, vhod iz St. Ruprechter Straße.

DNEVNI RED

1. ugotovitev sklepčnosti in pozdrav častnih gostov
2. izvolitev zapisnikarja in dveh overovalcev
3. poročilo predsednika ZSO dr. Marjana Sturma
4. razprava o poročilu
5. poročilo predsednice Nadzornega odbora ZSO Milene Gröblacher
6. razrešnica staremu odboru
7. volitve
8. pozdravne besede gostov
9. sprejem programskih resolucij in izjav
10. slučajnosti in zaključek občnega zbora

Na osnovi predlogov včlanjenih organizacij so delegati in delegatke prejeli izkaznice, ki po pravilih ZSO niso prenosljive na druge osebe.

PARLAMENTARNO PREDSEDSTVO

Ponovno slaba luč na Avstrijo

Izvolitev svobodnjaškega poslanca dr. Wilhelma Braunerja v ponedeljek z glasovi ljudske stranke in svobodnjakov za tretjega predsednika zveznega parlamenta je dodatno vrgla slabo luč na Avstrijo in njen parlamentarizem.

Brauner, izvoljen namesto Heriberta Haupta, sodi na najbolj desni rob desnega političnega spektra v FPÖ sami. Med drugim je bil sodelavec proslulega časopisa »Aula«, ki je bil obsojen zaradi poveljevanja nacizma in zaničanja nacističnih vojnih zločinov, hkrati pa je ideološki oče Haiderjeve zamisli o »tretji republiki«. V osemdesetih letih ga je nemška ustavna služba ocenila kot skrajno desničarskega.

Tako avstrijska kot tudi mednarodna javnost obsojata dejstvo, da je izvolitev Braunerja omogočila prav ljudska stranka oz. da je njen klubski vodja A. Khol oče te politične kupčije med ÖVP in FPÖ: 3. parlamentarni predsednik za štajerskega deželnega glavarja (oz. glavarstvo Klasicovo). Sedaj pa od tretjega predsednika parlamenta zahteva, naj se odpove »tretji republiki«.

Socialdemokrati, LiF in Zeleni so proti izvolitvi svobodnjaka za 3. parlamentarnega predsednika bili zaradi Haiderjeve hvale SS v Krivi Vrbi. Zeleni Voggenhuber je dejal, da je proti pajašenju z nacisti, klubski predsednik Peter Kostelka je ugotovil, da so socialdemokrati zadolženi ugledu Avstrije, za Volkerja Kiera (LiF) pa je odklonitev svobodnjaka enostavno vprašanje politične kulture.

Franc Wakounig

Maturantke in maturanti
ZG/ZRG za Slovence v Celovcu

vabijo na

gimnazijski ples

v petek, 19. 1. 1996

ob 20. uri

v domu sindikatov
v Celovcu

Igrata ansambla

»Vesna«
»Carinthia Combo«

2.30: Disco

V prejšnjem stoletju je hodilo po Evropi strašilo, ki je z Marxovim manifestom postalo znano po vsem svetu: strašilo komunizma. Slednji je – vsaj v obliki, kakor so jo nekaj desetletij uresničevali tako imenovani »realsocialistični« režimi – izgubil svojo strašilno moč. Toda v razviti Evropi se vedno bolj pojavlja nova pošast: nevarnost odpravitve in krajšanja socialnih pridobitev.

Najbolj ostro je spor v zvezi z nameranim krajšanjem socialnih pridobitev doslej prišel do izraza v Franciji, kjer so stavke javnih uslužbencev za več tednov ohromile prometne zveze in druga področja javnega življenja. Toda primanjkljaji državnega proračuna, bolniških in pokojninskih zavarovalnic in naraščajoča brezposelnost doma v vseh državah povzročajo razmišljanja o rešitvah, ki na koncu vedejo h krajšanju doslej samoumevnih socialnih pravic in pridobitev. Tudi v Avstriji je ta tematika bila ozadje razpada koalicije in predčasnih volitev.

Naravno je, da se sprašujemo po vzrokih za ta razvoj. Končno verjetno večina od nas ni bistveno spremenila načina življenja, ne razsipa denarja, ne živi bolj na račun javnih sredstev kot prej. Od kod torej problemi, ki so privedli do proračunske krize in katere je po izjavah vodilnih politikov morda mogoče reševati samo ali pa vsaj predvsem z varčevanjem, višjimi davki in samoprispevki in ter z omejevanjem socialnih pravic?

Populisti imajo za to pri roki vedno enostavne razlage.

Za poglavarja skrajne desnice in izdajatelje nekaterih maloformatnih časopisov je jasno, da so krivi tujci, socialšmarcerji, privilegiranci in bonce, katere je mogoče najti povsod razen v partiji F. Za tega ali onega levodogmatičnega nostalgika pa je popolnoma jasno, da je za vse zlo poleg kapitalizma nasploh – vsaj v Avstriji – od 1. 1. 1995 naprej seveda krivo izključno članstvo v Evropski uniji. Glede krivde EU sta desni in levi populizem celo istega mnenja. Kaj je realistična, izvedljiva in resna alternativa, nam žal niso pripravljene povedati ne eni ne drugi.

To tudi ni tako lahko, kajti celo priznani in nadstrankarski strokovnjaki nimajo enotnih konceptov, kaj šele patentni recept.

Kar velja za naše dnevne sobe, kuhinje in hobijske delavnice, velja – samo z večkrat-

nim multiplikatorjem – tudi za tovarne, trgovine in podjetja nasplošno: kompjuterizacija in avtomatizacija dovoljujeta, da v krajšem času z manjšo količino delovne sile opravimo več dela. Čeprav nam to v privatni sferi zagotavlja več prostega časa, opisani razvoj v gospodarstvu pomeni za vedno večji del zaposlenih preveč prostega časa: brezposelnost. Vrh tega kompjuterizacija in avtomatizacija tako v privatni kakor tudi v poklicni sferi za večino delovnih ljudi ne po-

KOMENTAR

Piše dr. Kristijan Schellander

meni, da so bolj zadovoljni in srečni. Nasprotno, medtem ko je nekoč kljub manjšemu blagostanju živela vaša kultura in komunikacija na delovnem mestu, danes sedimo pred

dopust raje na kakšen daljni otok, namesto da bi si privoščili miru ob kakem bližnjem domačem jezeru ali v planski koči.

Kaj ima to opravka z gospodarstvom, državnim proračunom in socialnimi pridobitvami, boste morda začudeni vprašali. Precej. Če opravimo v krajšem času z manjšo količino delovne sile isto ali več dela, raste brezposelnost, ki zaradi podpor brezposelnim in nižjim davčnim donosom države bremeni državni proračun in negativno vpliva na kupno moč in s tem na konjunkturo. Če bolj duševno in telesno bolehamo in hodimo prej v penzijo, to bremeni bolniške, penzijske in druge socialne sklade ter končno spet državni budget. Če kupujemo ugodnejše tuje proizvode, prispevamo k odseljivanju podjetij v države s cenejšo delovno silo s podobnimi

preprostega, vse zveličavnega recepta, ni.

Eden od receptov, ki jih nekateri politiki zadnje mesece čez vse mere »štrapacirajo«, je npr. varčevanje. Proti smiselnemu varčevanju nimam nič, toda ker ni vzrok za globalne strukturalne probleme razvitih post-industrijskih družb, kot sem skušal opisati, razsipanje, vseh teh problemov tudi ni mogoče rešiti enostavno s krajšanjem državnih izdatkov, se pravi z varčevanjem, ki ponavadi prizadene predvsem ekonomsko šibke sloje. Sprijazniti se bo treba tudi s povišanjem od dohodka odvisnih davkov. Če bi evropske države, v katerih je že zdaj s 35 milijoni brezposelnih več ljudi brez dela kot za časa globoke recesije v tridesetih letih tega stoletja, začele krajšati javne izdatke, potem to lahko kot pred šestimi desetletji vodi v množično brezposelnost in svetovno gospodarsko krizo.

Poleg strukturnih reform v javnih službah in v zdravstvu so za proračunske dileme potrebni tudi dohodkovni ukrepi, npr. povišanje najvišjih davčnih mer za visoke plače in donose iz kapitalnih naložb ter višji davki npr. na mineralno olje in porabo nenadomestljivih virov energije. Vsak naj bo obvezan, da prispeva svoje, in sicer z ozirom na dohodek.

V tem smislu mora biti dovoljena odkrita diskusija o vseh mogočih ukrepih, kot jo je npr. načela tudi zvezna poslovodkinja SPÖ Brigitte Ederer. Previdnost pa je na mestu pri tistih, ki prodajajo preveč enostavne recepte.

Novo strašilo gre po Evropi

ekrani tako doma kot v službi, se manj pogovarjamo in gibamo ter manj drug drugemu pomagamo. Odtujenost vodi v socialno izolacijo, pri enih v alkohol, pri drugih v druge droge, psihično in telesno postajamo manj odporni, potrebujemo več zdravil in pomirjevalnih sredstev, psihosomatične bolezni se širijo, vedno več ljudi gre v zgodnje penzije in potrebuje drage terapije. Za olajšanje gremo kupovat tudi stvari, ki jih ne potrebujemo nujno, ali pa gremo na

učinki kot že opisano na državnem proračun, davčne prihodke in brezposelnost. Letovanje v Karibiki pomeni manj posla za domači turizem – posledic mi ni treba več ponavljati.

Opisani razvoji niso le avstrijski fenomen, temveč so globalni trendi in se pojavljajo v vseh razvitih državah. Ker se spreminjajo osnovne družbene, socialne in gospodarske strukture, ni mogoče pripisovati krivde temu ali onemu populističnemu enostavno uporabnemu vzroku, in tudi

PROGRAM CILJ 5B

Šanse za kmečke iniciative

Diskutanti v Hrastovici o cilj 5 b programih

Po pristopu Avstrije k EU pred letom dni se bo morala tudi Koroška prilagoditi novi agrarni in gospodarski politiki ter politiki na delovnem trgu. Strukturna politika EU podpira regionalne skupinske iniciative in tako krepi gospodarstvo v manj razvitih regijah. S pomočjo pospeševalnega programa cilj 5 b, 80% koroške površine odgovarja temu programu, hočejo zagotoviti in razvijati gospodarsko moč podeželja. Do leta 1999 je na razpolago skupno 840 milijonov šilingov.

V zanimivi diskusiji v domu kmečke prosvete v Hrastovici, ki jo je priredila kmetijska

zbornica, so diskutirali odgovorni dežele in kmetov ter predstavniki projekta »energija iz bio mase« in »Ziljski gorski sir«. Diskutanti so nakazali začetne težave in probleme ob vstopu Avstrije k EU in na možnosti za uspešen razvoj podeželskih regij na osnovi novih idej in projektov. Dipl. inž. Peter Fercher, šef prostorskega načrtovanja pri deželni vladi, je atestiral kmetom/kmetičam veliko iniciativnost in delavnost, apeliral pa je na integrativnost (cilj – 5 b) programov, to se pravi, da bo treba vključiti v načrtovanje projektov turistično gospodarstvo, kulturo, indu-

strijo in obrt. Direktor zbornice dr. Ernest Gröblacher je ocenil dosedanje delo v obstoječih projektih kot zelo pozitivno. Zahteval je skupne rešitve v sodelovanju s pristojnimi uradi in zagotovil vso podporo s strani kmetijske zbornice. Na prireditvi so tudi predstavili regionalne pisarne, katerih vodje bodo svetovali kmetom in kmetičam o zgoraj omenjenih programih in jim pomagali pri načrtovanju projektov. Sedaj delujejo štiri pisarne in sicer v Wolfsbergu, Šentvidu ob Glini, Šmohorju in Špitalu ob Dravi.

m. š.

SOCIALDEMOKRATSKE ŽENE

Program za 1996

Predsednica socialdemokratskih žena Melitta Trunk je predstavila program, ki sloni predvsem na štirih težiščih. Žene se nameravajo močneje posvetiti komunalni politiki ob pripravah na občinske volitve. Izdelale bodo posebne ponudbe za žene in kandidatke dodatno izobraževale za delo na zveznem, deželnem in občinskem področju.

Drugo težišče je iniciativa proti nasilju nad ženskami oz. delovanje za izdelavo zakonov, ki ne bodo obravnavali takega nasilja kot kavalirski delikt. Nadalje se bodo še naprej borile proti naraščajoči brezposelnosti in se zavzemajo za to, da bodo javne podpore za delovna mesta vezane na princip enakopravnosti, kajti še vedno ni uresničeno načelo »enaka plača za enako delo«.

Otroški vrtci so pogoj, da večina žensk sploh lahko hodi na delo, zato so si ženske izborile zagotovilo, da bo tim. »milijarda za vrtce« ostala v državnem proračunu.

Ena od zahtev je tudi, da mora ministrstvo za ženske na vsak način ostati samostojno in

da ga nikakor ne smejo združiti z ministrstvom za družine. Žene tudi podpirajo novelo zakona, ki jo je izdelal minister Einem, o beguncih, tujcih in azilantih, treba pa da bo pospešeno izvajati kontrole zaradi ilegalnih zaposlitev, saj te konec koncev škodujejo domačim delojemalcem.

Melitta Trunk

Melitta Trunk je tudi povedala, da bo vložila tožbo proti šefu svobodnjakov J. Haiderju zaradi difamiranja in diskriminiranja; s to tožbo se brani predvsem zato, ker misli na generacijo svojih staršev, ki se je upirala »rjavi močvari« in tudi sama ni zrasla v njej, pravi Trunkova. S. W.

PRED OBČNIM ZBOROM ZVEZE SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

Programska resolucija ZSO

Evropa in svet se spreminjata

V Evropi in v širšem svetu smo danes priča vse bolj intenzivnemu povezovanju življenja in ljudi. Vsestranska migracijska gibanja in ves svet zajemajoči informacijski in komunikacijski tokovi odpirajo vprašanja sožitja med narodi, med večinami in manjšinami v univerzalnem, svetovnem merilu.

Ker je človeštvo preko skupnih življenskih pogojev in interesov usodno povezano, nacionalne in kulturne razlike postajajo vse bolj relativne.

Globalna ekološka kriza, vse številnejši lokalni vojaški spopadi, ki ogrožajo mir v širših predelih sveta. Vse globlji prepad med bogatim in siromašnim delom človeštva narekuje politiki celostni pristop pri reševanju teh eksistenčnih problemov. Za takšen pristop je v prvi vrsti potrebno idejno in praktično premagovanje ozkih okvirov klasične nacionalne države.

Integracija v svetovnem merilu je objektivni proces. Prepoznamo ga lahko v številnih modelih gospodarskega, družbenega in političnega povezovanja na ravni regij, držav in celo celin in na ravni svetovnih organizacij. Iz vidika sožitja med narodi je ta proces mogoč le ob preseganju nacionalne države in z njo povezanih blo denj nacionalizma in centralizma. Pot evropskega združevanja v miru, svobodi in demokratičnem samoodločanju je usmerjeno v tri cilje:

1. skupna državnost več narodnih skupnosti in narodov;
2. kulturni in jezikovni pluralizem ter
3. sodelovanje preko meja na lokalni, regionalni in državni ravni.

S tem procesom je nezdružljivo nacionalno pojmovanje države, ker v zasnovi nasprotuje republikanskemu pojmovanju in značaju države. Ta sloni na splošno priznanih vrednotah, ki se uveljavljajo v univerzalno veljavnih in nedeljivih človekovih pravicah. Skupno življenje, sožitje med narodi, narodnostmi in manjšinami je mogoče demokratično urediti samo na osnovi človekovih pravic in demokratične integracije. Nacionalnodržavna ideologija pa v nasprotju s tem človekove pravice podreja nacionalnemu principu in izvoru.

1. Evropska manjšinska zaščita

Nova evropska manjšinska politika izhaja iz prepričanja, da je treba ohraniti evropsko jezi-

kovno in kulturno raznolikost. Ustvariti je treba »ozračje tolerance in dialoga«, da lahko »vsi enakopravno sodelujejo v političnem življenju«. V okvirni konvenciji o zaščiti narodnostnih manjšin Sveta Evrope se podpisnice obvezujejo, da bodo »ustvarile pogoje, ki bodo omogočili pripadnikom narodnostnih manjšin, da gojijo in razvijajo svojo kulturo in da ohranijo najpomembnejše elemente svoje identitete, imensko vero, jezik, tradicije in kulturno dediščino«. Nadalje bodo sodelovale »duh tolerance in

tem še posebno opozarjamo na stališče sodobne evropske manjšinske zaščite, da načelo enakosti pred zakonom in enakosti pravic državljanov v narodnostnih vprašanjih ni zgolj deklaracija formalne enakosti, ampak da vsebuje tudi jamstvo manjšini za dejansko jezikovno in kulturno enakopravnost.

Prav zaradi tega se ne zavzemamo za lastne nacionalne politične stranke, marveč se kot polnopravni državljani zavestno vključujemo v splošno avstrijsko družbeno dogajanje in državno življenje. V tem okviru se trudimo ne le za splošni

je odprta in tolerantna, tako na znotraj kot na zunaj. Takšna zavest sprejema različne stopnje narodne zavesti in akceptira vse demokratične, politične in ideološke opcije. Šele v tem pride do izraza resnični pluralizem. Skupni imenovalec za vse te politične smeri mora biti sožitje in skrb za slovenski jezik in kulturo. Demokratična narodna zavest se odpoveduje oblastnemu boju na znotraj in s tem ne deli ljudi na narodne priznavalce in narodne izdajalce, temveč ocenjuje politiko izključno po tem, ali služi sožitju in ohranitvi slovenskega jezika

- a. izboljšanje in razširjanje dvojezičnega šolstva, da bo privlačno za čim več otrok iz vrst manjšine in večine;
- b. ustanavljanje dvojezičnih vrtcev na južnem Koroškem;
- c. depolitizacija slovenske kulturne dejavnosti, da bi ustrezala pluralnim in večplastnim interesom širših slojev manjšine;
- č. tako izobraževanje odraslih, ki naj bo osnovano na odgovornosti manjšine in večine za vzpostavljanje sožitja;
- d. razvoj pluralistične publicistike v slovenščini in hkrati tudi ponudbo informacij o življenju manjšine v jeziku večine;
- e. razširitev in razvoj javno pravnih radijskih in televizijskih oddaj v slovenščini;
- f. skupne oddaje manjšine in večine oz. oddaje manjšine za večino. Le tako bo mogoče ustvariti odprto komunikacijo med obema skupnostima.

S tem v zvezi pa ima tudi manjšina svoje dolžnosti:

- skrb za lastni jezik in kulturo;
- večini omogočiti dostop do jezika in kulture manjšine brez nacionalno priznavalne ga principa.

Cilj teh prizadevanj naj ne bi bil etnocentrizem manjše in večje skupnosti, temveč odprta, demokratična identiteta.

To pa pomeni, da si prizadevamo za razvoj regije, ki bo ljudem nudila zaposlitev in s tem utrjevala regionalno samozavest. Posebnost regije naj bi bila dvo- in večjezičnost. Izobraževalni sistem mora nuditi dobre možnosti obema deželni- ma jezikoma.

Koncept medkulturnega zbliževanja ne zanika materinščine ter jezikovne in kulturne tradicije, iz katerih izhaja posameznik, obratno, gradi na temeljih prvotnega jezika in odprtosti v svet. To pomeni, da se je treba – in to govori posebej za koroške Slovence – slovenščine temeljito naučiti, za to pa sta potrebni ustrezna družbena infrastruktura ter vzdušje za enakopravnost kultur in jezikov, neglede na številčnost njenih nosilcev, da jim bo s tem omogočeno čim boljše spoznavanje njenih stvariteljev in oblikovalcev, ki so bistveno prispevali k identifikaciji in uveljavljanju slovenskega naroda ter njegove zgodovine.

* Objavljena resolucija je temeljna osnova delovanja in programov Zveze slovenskih organizacij, o njej pa bodo sklepali delegati na občnem zboru v soboto.

Za kulturno, jezikovno in etnično raznolikost

medkulturnega dialoga ter sprejele ustrezne ukrepe za pospeševanje medsebojnega spoštovanja in medsebojnega razumevanja vseh na državnem teritoriju živečih ljudi, ne glede na etnično, kulturno, jezikovno ali versko identiteto. To velja še posebej na področjih izobraževanja, kulture in medijev.

1.1. Avstrijska nacija je izraz raznolikosti

Avstrijska nacija je izraz zgodovinsko zrasle kulturne, jezikovne in etnične raznolikosti. Prav zaradi tega so tudi avstrijske avtohtone manjšine prispevale svoje k razvoju takojmenovane avstrijske identitete. Na drugi strani pa so tudi manjšine same pod vplivom te avstrijske kulturne, jezikovne in etnične raznolikosti.

1.2. Koroški Slovenci in dva kulturna prostora

Smo koroški Slovenci, in ZSO je koroško-slovenska osrednja organizacija. Jasno se opredeljuje za to, da mejno vprašanje ni več odprto in si prizadeva za humanizacijo meje. Nadalje smo koroško-slovenska organizacija, ki priznava, da je slovenska narodna skupnost na Koroškem sestavni del tako slovenskega kulturnega prostora kakor tudi avstrijskega kulturnega prostora. Oba kulturna prostora vplivata na našo identiteto. Nadalje smo koroško-slovenska organizacija, ki si prizadeva za ohranitev slovenskega jezika in slovenske kulture. Pri tem se opiramo na člen 7 ADP.

1.3. Narodno-politični pogledi in smotri

Osnova naše narodno-politične koncepcije je, da smo koroški Slovenci avstrijski državljani. Do države imamo enake obveznosti kakor vsi ostali državljani. Gredo pa nam tudi enake pravice kakor vsem ostalim. Pri

družbeni napredek, ampak tudi za uresničenje naših narodnostnih pravic in potreb. Ne odstranjujemo le v lastnih vrstah zagledanost v lastno narodnost in z njo povezano izolacijo od splošne družbe, v kateri živimo, marveč s svojim pozitivnim sodelovanjem na vseh področjih javnega življenja doprinašamo svoj del k demokratičnemu razvoju avstrijske družbe in države. Izhajamo iz naših antifašističnih tradicij, ki nas še prav posebej danes zavzujejo, da se borimo zoper nacionalizem, rasizem, sovraštvo proti tujcem in desni ekstremizem.

1.4. Brez sožitja ni enakopravnosti

Osnovno načelo manjšinske politike mora biti sožitje med večino in manjšino. Brez sožitja, to je konstruktivnega vzdušja, ki omogoča razpravo brez predsodkov in zgodovinskih obremenitev ter odstranjevanje strukturalnih diskriminacij, ni moč doseči enakopravnosti.

1.5. Narodna zavest mora biti predvsem demokratična narodna zavest

Politika, ki ne upošteva specifičnosti manjšinske situacije, ki jo oblikujeta dva kulturna prostora in ki poudarja zgolj en segment, namreč narodnostnega, bo hote ali ne hote zapadla v merjenje nacionalnih sil. Tako merjenje pa dobi tisti, ki je močnejši. Poleg tega bo taka politika objektivno še podpirala strahove, ki so bodisi itak že prisotni ali pa jih določene politične strukture spretno podpihujejo v korist lastne politične afirmacije. Poleg tega takšna koncepcija nujno vodi do tega, da postane ločnica med tistimi, ki se priznajo k narodni skupnosti, in tistimi, ki tega ne želijo, še močnejša.

Zato se ZSO zavzema za demokratično narodno zavest, ki

in s tem ohranitvi njegove kulture kot sestavnega dela naše regije in države.

Demokratična narodna zavest izhaja iz tega, da mora v svojih prizadevanjih za sožitje iskati zaveznitvo z večino. Tako zaveznitvo pa je mogoče le na osnovi skupnih regionalnih interesov, ki morajo upoštevati tudi jezikovne, kulturne in socialno-ekonomske potrebe manjšine.

2. Cilji ZSO

2.1.

V smislu evropskih integracijskih procesov predlagamo, da avstrijski parlament sprejme ustavno določilo, s katerim se Republika Avstrija prizna k svoji zgodovinsko zrasli kulturni, jezikovni in etnični raznolikosti.

2.2.

Ohranitev jezika in s tem povezano kulture je za majhno skupnost mogoča le, če bo imel ta jezik funkcijo v vsakdanji javnosti. Kdor manjšinski jezik potiska v privatno sfero, mu jemlje podlago za obstoj. V zasebnosti se lahko razvijejo le zasebni jeziki. To so intimni jeziki z visoko emocionalnostjo, a z veliko omejenostjo pri vsem, kar presega ozek družinski oz. privatni krog. To je jezik, ki bogastva praktičnega sveta niti ne more predočiti niti nanj vplivati, ker je omejen na majhen segment življenja. Zato ZSO zagovarja model, ki presega etničnojezikovna nasprotja. In zato je tudi potrebno, da se večina skuša v bistvenih vprašanjih približati manjšini. To pa tudi pomeni, da se večina trudi v področju, kjer živi manjšina, vsaj pasivno obvladati njen jezik.

ZSO se bo skupaj s pripadniki večinskega naroda prizadevala za konstruktivno vzdušje v deželi, v katerem bo mogoče doseči:

ODMEV ŠTUDENTOV

Poročilo iz Kluba slovenskih študentk in študentov v Gradcu

Nad poročilom (Slovenski vestnik, št. 51/52, dne 21. dec. 1995) o občnem zboru Kluba slovenskih študentk in študentov v Gradcu (KSŠŠG) sem bil precej razočaran. Članek, ki je ironizirajoča mešanica med komentarjem in poročilom, niti ni ujel pozitivnega vzdušja niti ni pokazal obširnega delovanja našega kluba v preteklem letu.

In medias res: naj omenim, da je uspešno delovanje v klubu odvisno od angažiranih in motiviranih sodelavcev/k, ki jih je v zadnjih letih vedno več; predvsem, če upoštevamo, da se to delo opravlja poleg naporenega študija in neplačano – in kljub temu vse bolj profesionalno. Če navedeno osvetlimo s prave strani, potem učinkuje 23 prireditev v letu 1995 popolnoma drugače. V zvezi s tem ostali študentski klubi in marsikatera druga organizacija lahko samo sanjajo o graških razmerah. KSŠŠG se zaveda vloge, ki jo igra v Gradcu. V mestu, kjer živi nad 300 tisoč prebivalcev (od tega pribl. 40 tisoč študentk in študentov), je »scena« zelo živahna in je ne moremo primerjati z razmerami na Koroškem ali v Celovcu. Klub tukaj ne enostavno »obstaja«, ampak napreduje in Slovencev ne zastopa, ampak jih reprezentira. (Za tiste, ki ne poznajo razlike: reprezentiranje ne pomeni samo pasivno prisotnost, ampak aktivno sooblikovanje kulturnega in političnega življenja – o delovanju pozneje.)

V graškem klubu je zagotovljeno, da se stalno pojavljajo nove ideje in nove filozofije, kar se predvsem zrcali v projiciranih vsebinah prireditev. To pa zaradi tega, ker je individualno študentsko življenje omejeno s kakimi petimi, sedmimi leti, ko pride od nestrpnosti pričakovane zaključka. V klub prihajajo ljudje vseh vrst: to so mdr. tehniki ali arhitekti, ki skrbijo za »outfit« kluba, študentje ekonomije, ki pazijo, da se klubsko delo opravlja in upravlja eficientno predvsem na področju financ ter študentje humanističnih ved, ki imajo poleg pragmatizma tudi dovolj kondicije za kritiziranje in polemiziranje. In ta sistem se – letno – obnavlja. To razlaga tudi, zakaj (hvala bogu!) v klubu ne obstaja t. i. »klubska linija« ali kakršenkoli političen dogmatizem, marveč »splošen, dober konsenz«. Je pač tako, da se v klubu pojavljajo najrazličnejše »figure«: od »antikviranega marksista«, »socialno orientiranega levičarja« preko »krščanskega trdobačnega« do morda »poslednjega obupanega liberalca«. Že zaradi takih tičev se ne bo pojavila »strankarska linija«.

Na občnem zboru je neka zmedena duša menila, »... da mi nismo dovolj močni, da bi kaj

spremenili ...« (glej članek v SV), in takoj je ta misel bila objavljena kot reprezentativna izjava kluba. Mislim, da to ni seriozno novinarstvo. Razen tega se mi zdi, da marsikateri/a klubaš/inja že razmišlja o manjšinski politiki, in če se v njem/njej porodi želja po komentiranju ali sodelovanju, bo to tudi storil/a – in sicer pod svojim imenom. Celotnoklubske izjave se objavljajo samo tedaj pod klubskim imenom, če se s tem strinja BAZA. To je klubsko pojmovanje demokratičnosti.

Po teh, v mojih očeh nujno potrebnih, popravkih in pojasnitvah bi še rad poročal o nekaterih najvažnejših prireditvah v preteklem letu in o projektu, ki ga klub trenutno pripravlja. Saj je tudi v smislu in interesu kluba, da koroškoslovenska javnost zasleduje dogajanja v Gradcu. Viška prejšnjega leta sta nedvomno bili dve prireditvi. To je bil že tradicionalni »Slovenski praznik« 1. junija v prostorih graške univerze (nad 300 ljudi je obiskalo koncert Harrija Stoičke in se veselilo slovenskega vzdušja). Druga, politično važna prireditev je bila »železna poroka Koroške« 9. oktobra v Celovcu. KSŠŠG je s to prireditvijo hotel primereno zaznamovati takratno odločanje narodov ter izraziti spoštovanje do volje volilcev izpred 75 let. Ni hotel polarizirati, želel je najti pot iz nesoglasja, ki je tudi po 75 letih še vedno prisotno. Želeli smo pokazati alternativo in bodočo podobo 10. oktobra. Alternativo zaslepljenosti, alternativo vojaški tradiciji, alternativo preobremenjenosti s takratno zgodovino, alternativo nestrpnosti, na kratko: alternativo korakanj. To, za koroške razmere ne navadno repliko na oficialna praznovanja je obiskalo nad 200 oseb, zaslužila bi si jih pa najmanj 1000. (Kogar ta prireditev prav posebno zanima, lahko naroči video posnetek pri KSŠŠG-ju, Mondscheing. 9, 8010 Gradec.) Aprila preteklega

leta je klub vabil na štiridnevni seminar v bivše koncentracijsko taborišče Terezín (Theresienstadt) na Češkem. Posebne omembe vredna je tudi »Klubska filmska banala«, ki jo je klub lani priredil že drugič. V treh dneh smo s predvajanjem slovenskih, avstrijskih, ameriških, srbskih in bosanskih filmov v klubu ustvarili atmosfero kinodvorane. Matične Slovence/ke smo uspeli pritegniti predvsem s koncertoma Vlada Kreslina in Adija Smolarja, ki sta najbolj znana in uspešna kantavtorja Slovenije. Za jazzovske zvoke je preteklo leto skrbel »Tonč Feinig kvartet« iz Den Haaga. »Moonshiners« pa so marsikatega obiskovalca pripravili do tega, da je naročil pivo znamke Guinness. Dobro obiskovani so bili razstave treh mladih koroških umetnikov (Vladimir Goltnik: »... prehod od dvodimenzionalnosti (slika) na tridimenzionalnost (skulptura) ...«; Marko Lipuš: fotografije; Peter Ka-

schnig: oljne slike, skulpture in akti), branje Cvetke Lipuš ter kabaret Martina Koscha. Volitve novega Narodnega sveta so bile povod za diskusijo z Matvezem Grilcem. Ob priložnosti državnoborskih volitev je klub priredil tri diskusije s kandidati za državni zbor (za LIF: Karel Smolle in dr. Christian Brünner in z »zeleno« Terezijo Stoisits).

Glavni povod za pričujoči članek je ustanovitev in predstavitev akademske sekcije KSŠŠG-ja na minulem občnem zboru (v vestnikovem članku ustanovitev ni omenjena niti z besedo). Cilj, ki ga zasleduje akademska sekcija (AS), je nadaljnje navezovanje slovenskih absolventov/tk graških univerz na KSŠŠG. Njen glavni referent v letu 1996 je moja malenkost, namestnika sta mag. Silvo Jernej in DI Marko Kušej. Delovanje AS se bo osredotočilo poleg gojenja stikov z absolventi/tkami na organiziranje znanstvenih prireditev in seminarjev. Tozadevno bi rad prosil

vse absolvente/tke, ki hočejo biti vključeni/e v AS ali vnašati ideje, da se javijo pisno ali telefonsko (0316/821276) v klub. Vsem bom poslal program prvega znanstvenega seminarja, ki bo v okviru »Slovenskih dnevo« (glavna prireditelja sta KSŠŠG in Kulturno društvo »Člen 7«) od 26. do 28. marca 1996 na univerzi Karla Franza v Gradcu. Prireditev bo organizacijska skupina KSŠŠG-ja v prihodnjih tednih še podrobneje predstavila v slovenskih medijih. Vsebinsko omenjenega seminarja bo položaj Slovencev v Avstriji, in bo potekal v obliki predavanj in delavnic (workshops). Renomirani/e znanstveniki/ce se bodo po uvodnem predavanju skupaj z obiskovalci/kami vsebinsko poglobili v problematiko zgodovine, šolstva, socialne strukture in identitete Slovencev v Avstriji. Široko zasnovanim seminarjem želi AS nagovoriti čim več ljudi. Odgovorno organizacijsko delo je prevzel Eduard Tramusch.

Last but not least: KSŠŠG in AS bosta kmalu zastopana z lastno homepage tudi v Internetu, kjer se bosta predstavila 50 mio. uporabnikom cyberspacea. Možno nam bo pisati tudi preko e-maila.

Na koncu želim vsem bralcem/kam vestnika lepo, zdravo in uspešno novo leto, KSŠŠG-ju pa, da bo tudi v bodoče še uspešneje deloval kot doslej.

mag. Stefan Vavti,
glavni referent
akadske sekcije KSŠŠG-ja

Pripis: Žal mi je, če je kdo videl v mojem poročilu kaj ironizirajočega, mišljeno zagotovo ni bilo tako. Vsekakor pa ni bilo mišljeno kot natančen prikaz vašega delovanja, pač pa enostavno kot poročilo o občnem zboru. Pozitivna reakcija pa je z vaše strani, da ste se opogumili in to delovanje sami predstavili – kdo bi ga poznal bolje kot vi sami! Zatorej se za članek zahvaljujem in se priporočam tudi za v bodoče.

Sonja Wakounig

Hude posledice snežnih padavin

Medtem ko so v turističnih krajih skakali od veselja nad belim snegom, je dež in močno sneženje med božičem in novim letom, v nižinah do 800 metrov, predvsem pa v okrajih Šentvid, Trg, Celovec, Velikovec in Wolfsberg, povzročil veliko škodo pretežno v mladem smrekovem gozdu. Škodo so ocenili strokovnjaki na približno 100 mio. šilingov. Količina poškodovanega lesa pa bo po zadnjih podatkih preseгла 150.000 kubičnih metrov.

Ogromna škoda

Velika količina in teža snega na vejah je močno prizadela predvsem mlada in srednje debela drevesa. Težak sneg je v prvi vrsti polomil vrhove dreves in upognil debela. Škoda pa je zaradi tega tako velika, ker so se odlomile drevesne krone.

Po ocenah gozdarjev se tako poškodovano drevje ne more več razvijati v kvaliteten les. Veliko dreves pa je celo izkoreninjenih in podrtih. Podrta drevesa in polomljene veje so padale tudi na nadzemske električne napeljave, kar je imelo za posledico, da je bila prekinjena dobava toka in tisoče gospodinjstev je bilo začasno brez električne energije.

Kaj storiti?

Predstavniki kmetijske zbornice predlagajo goznim posestnikom, da ob ugodnem vremenu pospravijo poškodovano drevje sami oziroma s sosedsko pomočjo in da tako preprečijo razširitev lubadarja in plesni, ki je v zadnjih letih povzročila ogromno škodo. Oškodovani kmetje imajo tudi možnost, da zaprosijo pri pri-

stojnih uradih (občinah) za pomoč iz sredstev koroške pomoči v stiski (Nothilfe). Sedaj znaša pomoč 10 odstotkov od ugotovljene škode. Predsednik zbornice Walfried Wutscher je napovedal dodatne ukrepe za pomoč kmetom. Tudi letos nameravajo pridobiti bosanske begunce za pospravljanje poškodovanih dreves (pogovori o tej akciji tečejo). Škoda za kmete je ogromna, tu pa niso všteti dodatni stroški za pospravljanje, sledi slabša kvaliteta lesa, nekateri pa celo pričakujejo noven upad cene na lesnem trgu. Vrh tega pa pričakujejo v spomladanskem času, da se bo spet pojavil lubadar in plesen. V boju proti tem škodljivcem je na razpolago podpora v višini 10.000 šilingov na ha.

m. š.

ZDRUŽENJE STARŠEV

Nov predsednik na gimnaziji

Prvi Ivan je zamenjal drugega: Ivan Ramšak in Ivan Lukan

Letošnji občni zbor Zdrženja staršev na ZG in ZRG za Slovence je izvolil novega predsednika: to je zdaj dr. Ivan Ramšak, katerega verjetno večina pozna predvsem kot bivšega trenerja nogometašev pri SAK. Po sedmih letih svojega delovanja je bivši predsednik Ivan Lukan to funkcijo oddal, ker nima več otrok na tej ustanovi.

Ivan Lukan je v svojem poročilu omenil najprej pozitiven trend pri vpisovanju v prve razrede in poudaril poslanstvo te šole, ki posreduje narodno zavest in hkrati odprtost do drugih narodov in delo za sožitje v deželi.

Zdrženje staršev je v minulem obdobju podprlo številne stike z drugimi šolami na Koroškem, po Avstriji in tudi preko meja. Dijaki so sodelovali tudi pri uradnem praznovanju 10. oktobra v dvorani grbov v deželni hiši, sooblikovali pa so proslavo tudi na zg. Koroškem.

Ena od zadanih nalog je tudi podpora socialno šibkejšim dijakom nižjih razredov; v minulem letu je društvo prenakazalo 100.000 šilingov. Poleg tega je podprlo vrsto športnih dejavnosti, Lukan pa je tudi izrazil veselje nad dejstvom, da se je uresničil projekt tim. športnega

razreda. Eden od ciljev združenja staršev ostaja 5-dnevni šolski teden z istočasnimi ukrepi za razbremenitev dijakov in dijakinj.

Direktor dr. Vospernik se je zahvalil Ivanu Lukanu za dolgoletno delo in orisalo delo na gimnaziji tudi v evropskem kontekstu.

Volitve so potekle brez zapletov, novost je le v tem, da so zdaj v odboru tudi ravnatelji treh dijaških domov in pa direktor gimnazije.

Novi odbor: predsednik Ivan Ramšak, podpredsednica mag. Zalka Breittfuss-Inzko, zapisničar Martin Pandel, nam. mag. Magda Errenst, blagajnik dr. Anton Koren, nam. dr. Avgust Brumnik; odborniki: Alojz Gallob, Greti Gril, Božo Hartman, Maria Moschitz, Majda Olip, Melitta Reichmann, Helena Sticker, Hilde Wieser; stalni odborniki dr. Reginald Vospernik, mag. Jože Blajs, mag. Herman Kelih, sr. Ambrozija Potočnik; preglednik računov Jurij Mandl, nam. dr. Roland Grilc; častna člana Andrej Sturm in Ivan P. Lukan.

S. W.

IZ LJUDSKE ZAKLADNICE

Večer pripovednikov

Bilo je veliko smeha in spominov na nekdanje družabno življenje

KPD v Žvabeku vsako leto organizira ljudske in etnografske večere. Preteklo soboto so bili na vrsti domači/e pripovedniki/pripovednice.

Pod geslom »Tako smo vsovali...« so obujali domačini/domačinke spomine na lepo mladost, ko so tedaj še kot mladi fantje šli z lojtro na rami trkat pod okno svoji ljubici. Marsikateremu fantu sicer ni uspelo priti do svojega cilja, kljub temu pa je ostal ta lepi že nakako nostalgiji.

običaj v lepem in trajnem spominu domačih ljudi. Navzočim starejšim in tudi mladim ženam in moškim so se od smeha tekale solze po obrazih. Pripovedovali/e so: Antonija Kulmesch, Ančka in Hubert Krop, Antonija Pernjak, Milka Lutnik, Ida Schlatter, Antonija Kristof, Drug Rochus, Bertl Logar in drugi. Povezoval pa je Jokej Logar. Večer pa so popestrili z domačimi vasovalskimi pesmi.

m. š.

NOVOLETNI KONCERT SPD »ŠENTJANŽ«

Od Košute do prekmurskih ravnin

Močno in odmevno so šentjanški društveniki preteklo soboto, 13. januarja, pričeli svoje kulturno delovanje v letu 1996: z zelo dobrim novoletnim koncertom, ki ga naj bi oblikovale tri skupine, a je zaradi bolezni moral kvartet »Rož« odpovedati svoj nastop. Zato pa sta se po pozdravnih besedah Anje Šlemičeve MePZ »Sele« pod vodstvom Romana Verdela in »Marko-banda« iz Beltincev v Prekmurju tem bolj potrudila in občinstvu v k&k centru pripravila izreden koncertni večer.

Mešani pevski zbor iz Sel, ki je lani med drugim izdal svojo prvo kaseto in CD-ploščo »Tu v planinah smo doma«, se je v Šentjanžu izkazal kot zelo vpet in enotna skupina, kar se je pokazalo tudi v tem, da ji je kljub bolezensko pogojenemu izpadu nekaterih pevcev uspelo obdržati harmoničnost in visok pevski nivo. Zbor razpolaga z vrsto odličnih solistov, posebej naj sta omenjeni sopranistki Marija Oraže in Germana Jug, ki so v zahtevnih pasajah pokazali svojo zanesljivost in jo prenesli tudi na ostale pevce. Selani so svoj lok pesmi razpeli od narodnih in slovenskih umetnih preko dalmatinske do francoske in črnske duhovne pesmi.

S čisto drugim, to je panonskim melosom, ki ga bogatijo in se v njem prelivajo slovenski, madžarski, medžimurski in romski (ciganski) vplivi, je

Samo, Andrej, Slavko in Boštjan gojijo pristno ljudsko glasbo

poslušalce očarala beltinška »Marko-banda«. Ko je zaigrala najbolj znano prekmursko pesem »Vsi so venci bejli«, ki jo pojejo tudi naši zbori, je v dvorani zavladala skoraj sveta tišina in se po zadnjem taktu spremenila v navdušeno ploskanje. Bande v Prekmurju imenujejo godčevske skupine in imajo stoletno tradicijo. Brez njih ni bilo veselih pa tudi ne žalostnih dogodkov, med katere štejejo prav obdobja lakote in posledično masovno izseljevanje Prekmurcev v prekoceanske dežele. Bande so prenašale prekmursko narodno pesem iz roda v rod. Njihovo osnovno instrumentalno ogrodje sestavljajo cimbele, gosli, berda in klarinet. In v tem sestavu »Marko-banda« tudi na-

stopa. Najbolj zahtevno glasbilo so cimbele. Ne samo 123 strun, ampak predvsem dejstvo, da so toni neurejeno, a očitno dobro premišljeno »razmetani« po instrumentu, in da je glasbilo samo zelo redko in zategadelj težko dobiti, so vzroki za to, da ga trenutno v Sloveniji obvlada edino Andrej Soščan, član »Marko-bande«.

Vsi godci imenovane skupine so polnokrvni muzikantje in v tem sestavu igrajo že šest let. Poleg nastopov po Sloveniji, Hrvaški, Romuniji in Madžarski imajo za sabo že turnejo po južni Ameriki, kjer so bili gostje prekmurskih izseljencev, bili pa so že tudi gostje žitrajških društvenikov.

Franc Wakounig

PRAZNOVANJE NA DUNAJU

Razstava »Mostovi«

Mostovi so simbol povezovanja. Mostovi so bili tudi v ospredju razstave v Korotanu na Dunaju, ob 5. obletnici priznanja samostojne republike Slovenije, pokroviteljica praznovanja pa je bila ambasadorica dr. Katja Boh.

Arhitekt Peter Gabrijelčič, po rodu Mariborčan, je v prostorih Korotana pokazal svoje mostove v modelih in na fotografijah. Umetnik je v Ljubljani, Mariboru, Kranju in Novem mestu oblikoval mostove in prav s svojim delom prekinil prakso neosebne, izključno inženirsko načrtovanih objektov.

Arhitekt Boris Podrecca je v svojem govoru o delu svojega stanovskega kolega menil: »Peter Gabrijelčič je bil prvi v tej sedaj že srednji učiteljski gene-

raciji, ki mu je uspelo kot vodilni motiv arhitekture gradbeno uresničiti zaporedni, mestno oblikovani motiv iz členov verige, kot so cesta, trg, vrata, most, loggia, kolonada, mestni balkon ... Razpon njegovih del sega od železniških konstrukcij obokov do razmaterializiranih harf, od močne mestne zaznamovanosti kot nosilnega člena nekakšne urbane interpunkcije do klasične interpretacije dekoracije kot sestavnega dela arhitekture.«

V razstavnih prostorih se je zbralo veliko število ljudi, med drugimi tudi arhitekti in študentje arhitekture, da bi si ogledali te lepe in zanimive gradnje prek vode.

K. W.

NOVO IMENOVANJE

Inšpektor dr. Teodor Domej

Dr. Teodor Domej je z začetkom tega leta postal strokovni nadzornik za slovenščino na višji stopnji dvojezičnega šolstva. Na tem mestu je nasledil upokojenega dr. A. Feiniga.

Dr. Domej je z doktoratom zaključil študij slavistike in germanistike na dunajski univerzi, bil je dolga leta sodelavec SZI, pedagoškega inštituta, paralelno je opravil še magistririj na celovski univerzi ter bil asistent pri univ. prof. dr. Moritschu prav tam.

Številnim čestitkam k imenovanju se pridružuje tudi uredništvo SV!

PRIREDITVE

ČETRTEK, 18. 1.

- TINJE, v domu
19.30 Literarni večer s pisateljem Reinhardom P. Gruberjem, moderator Janko Ferik
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel, občina Bistrica
19.30 Strokovna razstava »Voda – čudež življenja« in predavanje »Talna voda v Podjuni«

PETEK, 19. 1.

- REKA pri Šentjakobu, gost. Thomashof (Doberniki) – PUAK
17.00 (do 21.00) »Strategija in taktika vpraševanja« za občinske odbornike in odbornike ter tiste, ki se zanimajo za komunalna vprašanja (za Rož in Ziljo)
TINJE, v domu
15.00 »Povezovanje do-živeti«; dnevi za starše, pedagoge in interesente k temi integracija pohačljenih v naši družbi
CELOVEC, v domu sindikatov – ZG in ZRG za Slovence
20.00 Gimnazijski ples; igrata ansambla »Vesna« in »Carinthia Combo«. Ob 2.30 disco!

SOBOTA, 20. 1.

- CELOVEC, Messehalle 5, dv. 1 – ZSO
13.30 Redni občni zbor Zveze slovenskih organizacij, gl. str. 1
REKA pri Šentjakobu pri Doberniki – PUAK
9.30 (do 12.30) »Strategija in taktika vpraševanja« (za Rož in Ziljo)
TINJE, v Domu – PUAK
15.00 (do 19.00) Strategija in taktika vpraševanja v občinskih svetih; tečaj se nadaljuje v nedeljo od 9.30 do 12.30. (Za Podjuno)
GLOBASNICA, pri Juenni – Teniški klub Globasnica
15.00 Tek na smučeh; proga 6 km; več starostnih skupin
RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
19.00 Razstava del mag. Marianne Bečan, Radiše, in koncert Smrtnikovih fantov

NEDELJA, 21. 1.

- BILČOVŠ, v ljudski šoli – SPD »Bilka«
11.00 Čarobni piskrč, nastopajo otroci lutkovne skupine »Pikce« z Ziljske Bistrice
LEPENA, pri Rastočniku – športna sek. SPD »Zarja«
13.00 26. sankaska tekma
ŠENTJANŽ, v k & k centru – k & k
14.30 Čarobni piskrč; nastopajo otroci lutkovne skupine »Pikce« z Ziljske Bistrice
ŠMARJETA v Rožu, v farni dvorani
15.00 Jana Milčinski: Marjetica in zmaj; nast. otroška gledališka skupina iz Šmarjete, premiera

SREDA, 24. 1.

CELOVEC, na Trgovski akademiji
Dan odprtih vrat na dvojezični trgovski akademiji

ČETRTEK, 25. 1.

- CELOVEC, v cerkvi sv. Eme, Feldkirchnerstr. 70 – GŠ
16.30 Nastop učencev orgelskega oddelka Glasbene šole (učiteljica Ana Filipič)

PETEK, 26. 1.

- ŠENTJANŽ, v k & k centru – Planinsko društvo
18.30 Odprtje razstave fotografij »Planine v sliki«

SOBOTA, 27. 1.

- TINJE, v Domu – Kmečka izobraževalna skupnost
9.00 Strokovni seminar »Kako gradimo poceni hleve za prašiče«
HODIŠE, pri Svetiju na Plešerki – SPD »Zvezda«
20.00 Hodiški ples; zabavajo vas Koroški muzikantje
GLOBASNICA, v gostišču Juenna – TK Globasnica
20.00 Ples teniškega kluba; igra »Kärntnerland Express«

NEDELJA, 28. 1.

- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
19.30 D. Radovič: »Kapitan Pipifax«, premiera.
Nast. domača mladinska gledališka skupina; režija Marjan Bevk

ČETRTEK, 1. 2.

- CELOVEC, pri Joklnu, Badgasse 7 – KD Pri Joklnu
19.00 Predstavitve videofilmov »Narečje pod Vrtačo« ter »Barbara, Lucija, pomoj ...« (dr. Herta Laußegger)

SOBOTA, 10. 2.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
19.30 24. ples »Danice«; igra Alpe-Adria-Sekstet; vstopnina 50 šil., v predprodaji 40 šil.

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV

Izseljenci, pozor!

Bivše izseljence, ki doslej še niso napravili prošnje oziroma prijave na Sklad za žrtve nacizma (Nationalfonds der Republik Österreich für Opfer des Nationalsozialismus, A-1017 Wien, Parlament), opozarjamo, da to še vedno morejo narediti. Potrebne formularje ima Zveza slovenskih izseljencev v Celovcu, Tarviser StraÙe 16/1, kjer je ob ponedeljkih in četrtek od 9. do 12. ure mogoče dobiti tudi pojasnila in nasvete za pravilno izpolnjevanje vprašalnikov. Svetujemo, da se teh možnosti poslužite do konca meseca januarja.

Zveza slovenskih izseljencev

Zobozdravnica v Radovljici dela vsa zobozdravstvena dela – porcelanske in cromastne mostičke, vakuumske in vizil proteze. Naslov: dr. Koman Darja, 64240 Radovljica, Langusova 31; tel. 00386 / 64 715 907

Slovenski vestnik čestita:

gospe **Eli Knez** iz Lobnika za rojstni dan; gospodu **Foltiju Pauliču** – Gradišnikovemu z Obirskega za 30. rojstni dan; gospodu **Pavlu Robniku** iz Večne vasi za 50. rojstni dan; gospe **Veroniki Ravnihar** iz Šentlipša za rojstni dan in god; gospodu **Ernstu Pičku** iz Holbič za 60. rojstni dan; gospe **Nevenki Sommeregger** iz Kamna za rojstni dan; gospodu **Antonu Goltniku** z Žamanj za rojstni dan; gospodu **Tomeju Pesjaku** iz Malčap za rojstni dan; gospe **Zofiji Tazoll** z Brega pri Miklavčevem za 60. rojstni dan; gospe **Jožici Roblek** z Zgoranjega Kota v Selah k okrogli obletnici; gospodu **Tomiju Maku** iz Sel pri cerkvi za rojstni dan; gospodu **Pavlu Maku** s Kota za rojstni dan; gospodu **Johanu Leitgebu** iz Strpne vasi za rojstni dan; gospodu **Francu Wutteju** iz Breške vasi za rojstni dan; gospe **Ani Huber** – Čebrovi mami iz Gorič pri Škofičah za rojstni dan; gospe **Neži Jurič**

iz Malenc pri Ledincih za 84. rojstni dan; gospe **Veroniki Traunig** – Pavlnovi mami iz Podna za 91. rojstni dan; gospe **Pavli Zalesnig** iz Šmarjete za rojstni dan; gospe **Neži Dovjak** iz Borovelj za 85. rojstni dan; gospe **Danici Slugovec** iz Škocijana za rojstni dan; gospe **Mici Martinjak** iz Gorinčič za rojstni dan; gospe **Veri Amenič** iz Žalca za 70. rojstni dan; za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberku: **Francu Markitzu**, **Mariji Miklau**, **Nežiki Lubas**, **Nežiki Pečnik**, **Doroteji Domej**, **Alojziji Müller** in **Mariji Lienhard**; gospe **Sonji Moritsch** iz Čahorč za rojstni dan; gospe **Nežki Lutnik** z Blata pri Pliberku za 40. rojstni dan; gospe **Zali Sadolšek** z Lobnika za rojstni dan; gospe **Zorki Loiskandl-Weiss** iz Spodnjih Rut za rojstni dan; gospe **Pavli Rosenzopf** iz Breške vasi za rojstni dan; **Marku Brumniku** z Obirskega za 10. rojstni dan.

POLITIČNO UPRAVNA AKADEMIJA

razpisuje seminar

»Retorika za mladino«

2. del: petek, 2. februar 1996 od 13. do 18. ure;
sobota, 3. februar od 9. do 17. ure

Kraj: dom v Tinjah

Referentka Tončka Godina iz Ljubljane
Stroški: 500 šil. za oba dela (bivanje in tečaj)

DVOJEZIČNA TAK V CELOVCU

prireja

dan odprtih vrat

v sredo, 24. januarja 1996, od 9. do 15. ure

TAK vam nudi zaključeno poklicno izobrazbo, možnost nadaljnega študija, diploma je priznana v vsej EU.

KATOLIŠKA MLADINA

prireja

potovanje v Rim

od 18. do 23. februarja '96

Vodijo dekan Peter Sticker, Lidija Kapp, Gabi Amruš in Nadja Baumgartner.

Cena: (vožnja, polpenzion) 2600 šil.

Prijave do 2. 2., Katoliška mladina, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, tel. 0463/51 66 18.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 18. 1.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 19. 1.

18.10 Kulturna obzorja.

Sobota, 20. 1.

18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 21. 1.

6.30 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (mag. Klaus Einspieler).

18.10 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 22. 1.

18.10 Občni zbor Zveze slovenskih organizacij.

Torek, 23. 1.

18.10 Partnerski magazin.

Sreda, 24. 1.

18.10 Glasbena sredo.
21.04 Primorski obzornik.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 21. 1.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 22. 1.

16.10 TV SLO 1

■ »Za kulturno, jezikovno in etnično raznolikost« – občni zbor Zveze slovenskih organizacij

■ Tudi tradicionalna zabava je kamenček na poti k zrelosti: Gimnazijski ples Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu

■ Le prilagojena vožnja in primerna opremljenost zagotavljata varno potovanje, še posebej ob zimskih razmerah.

■ Memorial dr. Janka Wiegeleta: tekmovanje v skokih na 75 metrski skakalnici v Zahomcu.

■ Mladinsko gledališče: poleg zabave in družabnosti tudi jezikovna šola.

■ Mufloni: pravzaprav divje eksotične ovce z navzdol zavrtimi rogovi so se naselili tudi v naših gozdovih.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser StraÙe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser StraÙe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

INFORMATIVNI SESTANEK V SLOVENIJI

Srečanje bivših izgnancev

Pri občasni obiskih predstavnikov Zveze slovenskih izseljencev na Koroškem ter onih Društva izgnancev Slovenije je bila vedno spet izražena želja po tesnejših stiskih in medsebojnem sodelovanju obeh združenj. Kot naše koroške rojake je tudi one v matici Sloveniji okupator neusmiljeno preganjal in nemška kot italijanska raznarodovalna politika je že svojčas težila po ustvarjanju etnično (od Slovencev) »očiče-

nega« ozemlja. Tako je bilo nad 60.000 Slovencev izgnanih iz svojih domov, priprtih v raznih zaporih, taboriščih oz. pregnanih v tujino, nad 17.000 oseb pa je moralo pobegniti pred represalijami zdoma. Vse te žrtve, to in onstran Karavank, je doletela ista usoda, v primeru hitlerjanske zmage pa bi vsem bil usojen pogin nekje v tujini. Ta zlonamerna nakana sicer ni uspela, a tudi po srečni vrnitvi so se porajali še nešteti

problemi. Medtem ko se je pri nas že takoj, v prvem povojnem letu 1946, ustanovilo združenje izseljencev z jasno določenimi smernicami (borba za uradno vrnitev zaplenjenega premoženja ter poravnava povzročene škode – materialne in idejne), so težnje na Slovenskem nastale šele po osamosvojitvi države. Čeprav so bile pri sosedu premoženjske razmere z vrnitvijo že povsem rešene, je moralo novo ustanovljeno Društvo izgnancev Slovenije premostiti dosti težav, predno jim je slovenski parlament oktobra lanskega leta priznal status vojnih žrtev. S tem priznanjem je bila žrtvam šele omogočena pot do stavljanja zahtev po določeni odškodnini (finančni, zdravstveni oskrbi in podobno) na socialni podlagi. Prav z ozirom na to, da je naši Zvezi slovenskih izseljencev doslej (vsaj v širšem okviru) že uspelo rešiti te administrativne zadeve, se sosedno društvo močno zavzema za ožje sodelovanje, izmenjevanje izkušenj ter spoznanj, ki naj bi koristilo obema združenjema.

Tako je prišlo v začetku preteklega tedna do prvega informativnega sestanka obeh v Kranju; s predsednikom Društva izgnancev Slovenije tov. Vladom Deržičem, članom odbora, ter delegacijo Zveze

slovenskih izseljencev iz Celovca – predsednik Jože Partl je bil vsled vremenskih razmer zadržan.

Razgovor je služil predvsem približnemu spoznanju organizacijskih struktur ter delovanju obeh združenj. Obravnava zgodovinskega ozadja je potrdila dejstvo, da so bile raznarodovalne nacifašistične sankcije usmerjene v popolno uničenje slovenskega življa to in onstran Karavank. Po vrnitvi je bila bistvena razlika v tem, da izgnanci iz Slovenije niso imeli težav glede lastništva, živeli so v svoji državi kot popolnoma enakopravni člani, niso bili pa uradno priznani kot vojne žrtve. Koroški Slovenci so morali vobče svoje zajamčene pravice šele izterjati pri pristojnih oblasteh, morali so voditi dolgotrajno borbo za dokončno ureditev lastništva (uradno priznana vrnitev) ter poravnava škode. To dejstvo je narekovalo potrebo po kar najbolj uspešnem enotnem zastopstvu prizadetih pri uradni Avstriji in to nalogo je, kot že omenjeno, prav kmalu prevzela Zveza slovenskih izseljencev. Po dolgotrajnem prizadevanju je tej uspelo vsaj delno priznanje kot žrtve političnega nasilja; dejansko uradno priznanje in s tem povezano upravičenost po zakonu o žrtvah je dokončno

dosegla šele v letu 1988. Na sestanku so bili stavljeni tudi predlogi za ustanovitev neke vrste koordinacijskega odbora, ki naj bi vsklajeval delovanje organizacij treh regij – Slovenije, Koroške in zamejske Primorske v obliki občasnih posvetovanj, medsebojnih obiskov, sodelovanjem v raznih publikacijah in podobno. O teh, vsekakor zanimivih zamislih, bodo razpravljali v odborih obeh združenj in dokončno o njih tudi sklepali.

Po razgovoru so se odborniki Zveze slovenskih izseljencev udeležili občnega zbora Društva izgnancev Slovenije kranjskega območja, ki je bil izredno dobro obiskan in pri tem spoznali tudi delovanje in probleme organizacije.

F. Č.

AVSTRIJSKO-SLOVENSKA DRUŽBA

Pregled minulega leta

Avstrijsko-slovenska družba s sedežem v Celovcu je v preteklem letu z nekaj prireditvami približala Avstrijcem Slovenijo. Odmevni so bili predvsem obiski ljubljanske Opere (Traviata in Turandot).

V Celovcu je predaval minister Janko Deželak o težnjah Slovenije na poti v evropsko integracijo. Dr. Arthur Kropfitch je imel predavanje z diapozitivi o Ptuj, kateremu je prisostvoval tudi ptujski župan dr. M. Luci.

Žal je odpadel izlet v Piran in Portorož, a upajo, da ga bodo letos nadoknadili. Zato pa so opravili »kulturno rajžo« v

Radovljico, Škofjo Loko, na Brdo in v Ljubljano, kjer so si ogledali razstavo »Gotika v Sloveniji«. Prijatelji Slovenije so obiskali tudi Celje, Ptuj in Ptujsko goro s kulturnimi znamenitostmi.

Družba se v svojem poročilu zahvaljuje tudi generalnemu konzulatu Republike Slovenije in gen. konzulu Jožetu Jeraju za vso pomoč.

Za vse, ki se za družbo zanimajo, še naslov:

**Werner M. Pressl,
Österreichisch-Slowenische
Gesellschaft in Kärnten,
9020 Celovec/Klagenfurt,
Karfreitstr. 1**

VODORAVNO: 1. najstarejši zapiski v slovenščini iz 10. stoletja, shranjeni v Brižinu (Freising) v Nemčiji 17. izstrelak v vesolje 18. človek, ki se odpoveduje zemeljskim užitek 19. samec domače živali 20. umor, poboj 21. denarna ustanova 23. spoj, kontakt 24. starogrški bog smrti 26. konec polotoka 27. smet, odvržek 30. vrsta papige 31. okusna morska riba 33. odprtina v zidu 34. ime slov. pianista Bertoneclja 35. Ljubljanska banka 36. kraj pri Ljubljani 37. nikalnica 38. Peter Klepec 39. vrsta usnja 41. dobitek pri žrebanju 44. jed iz koruzne moke 46. kadar 47. očrt, opis 48. morska nimfa, hči Oceana 50. srež, ivje 52. ameriški biolog, odkril cepivo proti otroški paralizi 53. kislav travniška rastlina, tudi ime za kislavino 54. kuverta s sporočilom 55. otok v velikih Antilih 56. široka pot za promet 57. reka v severni Italiji (orig.) 58. nazadnjaštvo, nedohajanje 62. Rudi Vavpotič 64. premikanje zračnih plasti 67. žlahtni plin 68. del voza 69. telesna ali duševna hiba, tudi užalostitev 73. domače »lonec« 75. ovčji kožuh 76. začetek tekme 77. otročiček, dojenček 78. Niko Grafenauer 79. del kolesarske tekme 81. gorovje med Španijo in Francijo 83. majhna kangla 84. zaplet na niti ali vrvi

NAVPIČNO: 1. nasilnost 2.

18 KRIŽANKA																Sonja Wakounig	
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11		12	13	14	15	16
17							18						19				
20					21	22							23				
24				25				26			27	28					29
30				31			32			33					34		
35			36			37			38			39		40			
41		42			43			44			45					46	
47					48		49							50	51		
52					53								54				
		55										56					
	57				58				59	60	61					62	63
64			65	66					67						68		
69					70	71		72				73		74			
75					76						77					78	
79				80						81					82		
				83									84				

vrtna rastlina z velikimi listi in stebli kislega okusa 3. pravoslavna sveta podoba 4. želja po pijači 5. Ivan Tavčar 6. poziv k vojakom 7. nekdanji mongolski poglavar 8. žareč delček 9. igra s kartami, tudi električna morska riba 10. Pound Ezra 11. človek v zgodnji mladosti

12. izvoz 13. glasbeni znak za ton 14. staroegipčanska boginja, sestra in žena Ozirisa 15. glavni junak Vandotove mladinske povesti 16. italijanski spolnik 22. izboljšanje higienskih razmer 25. oblačilo starih Rimljanov 28. plačilo enega dne 29. japonsko tradicionalno

oblačilo 32. delovna enota 33. razglas, oznanilo 36. evropska otoška država 38. majhna vrsta konj 40. proučevalec perzijskega pesnika Hafisa 42. priprava za izvrševanje smrtnih kazni v francoski revoluciji 43. dokazilo 44. priimek boginje Atene 45. žensko ime (naša

športna poročevalka Velik) 46. usmerjanje vozila s krmilom 49. vojaško spremstvo 51. otok v Jadranu 54. daljša pesem 56. st. ameriški filmski igralec (Gary) 57. del ptičjega telesa 59. ženin ali možev oče 60. angl. »umetnost« 61. okr. za »glej« 63. starorimski pesnik 64. poprek 65. starogrški basnopisec 66. kem. znak za radij 68. okrajšava za »okoli« 70. delovna skupnost 71. angleško univerzitetno mesto 72. velika ptica ujeda 74. posušena trava 77. diapozitiv 80. akademski klub 81. Pablo Casals 82. Emile Zola

Rešitev iz prejšnje številke

Vodoravno: 1. ŠKOCIJAN, 8. VRT, 10. TORA, 11. ETAŽA, 13. EMIRAT, 15. SABOR, 17. BIS, 18. KRALJICA, 19. ES, 20. RAA, 21. OBLE, 22. NARED, 24. NEON, 25. RO, 26. EMAJL, 29. AS, 31. SAMURAJ, 33. NABIRAJ, 34. APO, 36. GA, 37. OKER, 38. PLOT, 39. OMOT, 41. NAPOTEK, 43. SABAT, 44. TIT, 45. TA.

Navpično: 1. ŠTEBEN, 2. KOMISAR, 3. ORIS, 4. CAR, 5. JETRA, 6. AT, 7. NASLONJAC, 8. VABILO, 9. TARA, 12. ŽAJBELJ, 14. AKADEMIK, 16. OCENA, 20. RE, 23. ROSA, 27. MUREN, 28. ARARAT, 30. SMOTKA, 32. ABOTA, 33. NAMA, 34. ALT, 35. POET, 36. GOS, 38. POT, 40. OB, 42. PI.

SMUČANJE

Danijel Užnik spet uspešen

Po izrednem uspehu na FIS – tekmovanju v Flachau (Salzburg), tam sta vozila tudi slavna avstrijska tekmovalca za svetovni pokal Salzgeber in Kröll, je Danijel zasedel odlično 2. mesto. V nedeljo, na FIS tekmovanju v Maria Pfarr pa je osvojil Danijel Užnik 3. mesto kot najboljši Avstrijec. Na prvem mestu je bil Slovenec Aleš Brezavšek, ki tudi tekmuje za

svetovni pokal, drugi je postal Kanadčan Oughtred Ryan.

V ponedeljek pa se je Danijel udeležil tekmovanja SG v Radtstadtu. V prvem tekmovanju je imel smolo, še iz nezanih razlogov si je poškodoval smučko in se slabo uvrstil. Prvo mesto je dosegel Korošec Schönfelder. V drugem tekmovanju pa je Šentjanžčan z novimi smučkami odlično speljal

progo in zasedel 3. mesto (drugi Schönfelder in prvi Tirolec Strasser). Za konec tedna pa bo 18-letni Danijel startal za evropski pokal v Zauchensee.

V tekmovanju za koroški mladinski cup je domačinka Tatjana Zablatnik, v skupini ženska mladina II dosegla odlično 2. mesto na Gerlitzu. Prva Kerstin Slanitsch (SC Peca).

m. š.

ZAHOMC

Skakanje – Millionig presenetil

Preteklo nedeljo je Športno društvo Zahomc vabilo na 1. skakanje v spomin kulturnemu in športnemu delavcu dr. Janku Wiegeleju. Skakanja se je udeležilo ob odlično pripravljenih skalnicah nad 50 skalcev iz sosedne Italije, Slovenije in Koroške. Odlično so skakali gostje iz Slovenije, najboljši

skakalec dneva pa je postal Slovenec Franci Jekovec iz Tržiča v skupini splošna kategorija.

V skupini šolarji II pa je nepričakovano zmagal mladi in talentirani športnik iz Zahomca, Hans-Georg Millionig. Drugi Martin Koch, tretji Jürgen Podesser (oba SV Beljak). Na

šestem mestu Stefan Kaiser, sedmi Sepp Walluschnig (oba ŠD Zahomc).

V skupini mladina II je zmagal Slovenec Tomaž Murko. Florian Riefenthaler od ŠD Zahomc je osvojil 11. mesto.

Pri juniorjih pa je zmagal Anže Zupan iz Slovenije.

m. š.

NOGOMET

Tekmovanja v dvorani

SAK I pod 16 se je udeležil predkola KFV v Šentvidu. Nasprotniki SAK I so bili ASV Velikovec II, St. Stefan in Avstrija II. Po začetnih težavah moštva v igri proti ASV se je SAK I ujel in zmagal s 5:2. Velikovec II ni bil velika ovira. SAK I je zmagal z 11:0 in St. Stefan je zgubil proti SAK I z 8:2. V zadnji igri je SAK I še igral proti Avstriji II. Do zad-

nje minute je Avstrija vodila z 2:1. V zadnji minuti pa je Alexander Lessnig po lepem solu izenačil na 2:2.

SAK I je končal turnir kot prvi pred ASV. Najboljša strelca za SAK I sta bila Lessnig z 10 in Kesselbacher s 7 goli.

V soboto, 20. 1. 96, se bo SAK I udeležil naslednjega kola KFV.

Štefan Wieser

Trening SAK

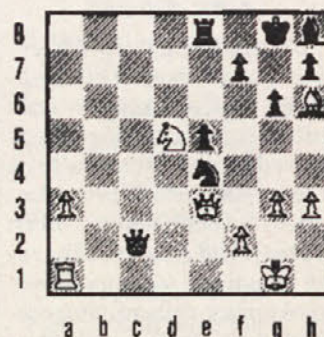
Na prvem treningu trener Kirišits še ni mogel pozdraviti novih igralcev, vesel pa je bil, da so se končno pozitivno rešila pogajanja s Spittalom in Wietersdorfom – Ljubomir Susić kakor tudi Peter Hršić bosta tudi v vigrdnem delu igrala za SAK.

Ker sta Christian Wölbl in Christian Petschenig zaradi operacij še vedno vprašljiva, trenutni položaj pri SAK ni preveč rožnat. Temeljita priprava vseh ostalih igralcev pa naj bi zagotovila obstoj v II. zvezni ligi.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 16

Prucha – Kubanek /ČSSR 1957

Motiv za matiranje črnega kralja v rokadni poziciji je sicer preprost, saj sta beli lovec in skakač pripravljena na zaključni obračun. Toda kako oslabiti obrambni črni polji e7 in f6, ki sta pod zaščito črnih figur. Beli, ki je na potezi, je to večje izkoristil in zmagal. Bo tokrat tudi vam uspelo!

Rešitev št. 15

Da bi lahko preprečil napredovanje črnega kmeta, beli ponudi skakača s potezo 1.Sc6! Kc6: Izsiljeno! 2.Lf6 Kd5 3.d3! a2. Črni kmet je že blizu promocije na prvi vrsti, vendar sledi protiigra belega,

zasnovana na možnosti matiranja z minimalnim materialom. 4.c4+ Kc5. Na 4...dc3 dobiva 5.Lc3:. Sledi poanta belega 5.Kb7! Grozi 6.Le7 mat, na umik kralja beli s 6.Ld4: zmagal!

Športna sekcija SPD »Zarja« Železna Kapla

vabi na

26. sankško tekmo

Kdaj: v nedeljo, 21. jan. 1996, start ob 13. uri, startne številke od 12.30 dalje pri Rastočniku v Lepeni

Kje: v Lepeni pri Železni Kapli (tekmovalno progo bomo vremenskim razmeram primerno določili v zadnjem tednu).

Razdelitev nagrad: pri Rastočniku

POZOR: Vsak tekmuje na lastno odgovornost. Prireditelj ne prevzema nobene odgovornosti do aktivnih in tretjih oseb. Čakajo Vas lepe nagrade!

Odbor

NADALJEVANJE S 1. STRANI

legitimacije volilcev, ne Ausserwinklerjev model, ker da je »nepoštena rešitev«, kajti zastopnik manjšine naj bi z glasom in sedežem bil zastopan v deželni zboru. Pa tudi za jamčeni mandat brez procentne klavzule, kot ga zahteva EL, in tudi ne kandidat na listi strank nista sprejemljiva za svobodnjake. Prvi ne bi imel potrebne volilne legitimacije, drugega pa stranke lahko že sedaj uresničujejo, a ga niso.

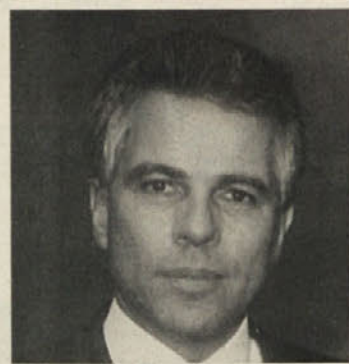
Pride etnična zbornica?

Vodja deželnozborskega kluba ljudske stranke Ferdinand Sablatnik je še pred nekaj dnevi ponujal virilni mandat kot najboljšo rešitev slovenskega zastopstva v deželni zboru. V ponedeljek tega tedna pa v razgovoru s Slovenskim vestnikom o virilnem mandatu hi hotel ničesar več slišati, ampak je jasno podpiral varianto etnične zbornice kot najboljšo rešitev. Kot druga možnost bi v poštevekvečjemu prišla še varianta z dvema glasovnicama. Za etnično zbornico, ki po Sablatnikovem mnenju menda ni nujno povezana s priznavalnim principom oz. s preštevanjem manjšine, se ljudska stranka nav-

dušuje predvsem zato, ker bi manjšina v svojih vrstah sama določila svojega zastopnika, ki bi se kot svetovalec sicer smel udeleževati sej pododborov in bi smel tudi spregovoriti na sejah deželnega zbora, kadar bi šlo za manjšinska vprašanja, ne bi pa imel pravice soodločanja. Virilni mandat za ljudsko stranko, ki se je zadnje dneve očitno precej ubadala s tem vprašanjem, zato ne pride v poštev, ker bi zanj bila potrebna sprememba zvezne in nato tudi deželne ustave. To pa je docela utopična stvar. Za ljudsko stranko ostali predlogi in koncepti ne predstavljajo nujno možnih rešitev. Sablatnik je za čimprejšnjo odločitev v tem vprašanju.

Ausserwinklerjev model

Predsednik koroških socialdemokratov Michael Ausserwinkler je predlog oz. možnost, da bi Slovenci v deželni zboru dobili 37. mandat, zavrnil. Namesto tega zagovarja pot, ki je znana pod imenom »Ausserwinklerjev model«: predsednik in podpredsednik sosveta koroških Slovencev naj bi imela v deželni zboru in podobnih možnost govora in tudi

Za stopniki strank SPÖ, ÖVP in FPÖ, Ausserwinkler, Sablatnik in Strutz nimajo enotnih pogledov na mandat

svetovanja. Vrh tega zagovarjajo socialdemokrati integracijo Slovencev v stranke oz. kandidaturu Slovencev na listah strank, kajti po prepričanju Ausserwinklerja manjšinska diskusija naj ne bi potekala mimo in zunaj deželnega zbora, ampak je treba manjšino vanj vključiti. Ausserwinkler je ugotovil, da je njegov model mišljen kot prva, začetna faza nadaljnega razvoja (začetni model) in je menil, da naj bi se deželni zbor ukvarjal tudi z modelom dveh glasovnic. Poudaril pa je, da bi naj vprašanje manjšinskega zastopstva v deželni zboru bilo po možnosti rešeno do zgodnjega poletja.

Ana Blatnik, predsednica Delovne skupnosti narodnosti v

SPÖ je izjavila, da se Delovna skupnost zavzema za čimprejšnjo uresničitev »Ausserwinklerjevega modela« in je najavila, da bo SPÖ pri prihodnjih deželnozborskih volitvah zastopnici oz. zastopniku manjšine nudila zagotovljen sedež v deželni zboru.

Proti procentni klavzuli

Tajnik Enotne liste mag. Rudi Vouk je izjave predstavnikov strank zavrnil in dejal, da za EL pride v poštev edinole zagotovljen mandat brez procentne klavzule. Mandatar naj bi bil izvoljen na deželnozborskih volitvah. Če pa to ne bo mogoče, se bo EL zavzemala za koalicijsko s tisto stranko, ki bo naklonjena »naši avtonomiji v

manjšinskem vprašanju«. Vouk je proti temu, da bi mešali virilni mandat, etnično zbornico, osnovni mandat, procentno klavzulo, sosvet in Ausserwinklerjev model, ker takšna diskusija javnost samo zavaja in ne služi predstavam in rešitvam »po želji manjšine«. Razočaran je bil Vouk nad linijo ljudske stranke, ki se je po njegovem mnenju doslej na Koroškem kazala zelo kooperativno v tej zadevi. Svobodnjaki da igrajo znano dvolično igrico: na Dunaju so liberalni in za manjšinski mandat, na Koroškem pa so nacionalni in proti mandatu. Ausserwinklerjev model za Vouka oz. EL ne pride v poštev, ker da ne reši vprašanja, kdo naj za manjšino govori. F. W.